NỘI DUNG HỌC TẬP TRỰC TUYẾN – TUẦN 5/ HK II
MÔN NGỮ VĂN
KHỐI 7

Các em học sinh thân mến,
Do tình hình dịch Covid-19 diễn biến phức tạp, lo rằng các em sẽ không đủ thời gian học bổ sung sau khi quay lại trường, nên nhà trường phổ biến đến các em kế hoạch học tập trực tuyến trong tuần 5/ HK II. Mong các em cố gắng thực hiện.

HƯỚNG DẪN THỰC HIỆN :

1. Các em theo dõi các bài giảng trực tuyến của GVBM theo hướng dẫn của BGH.

2. Trong quá trình nghe giảng, các em ghi chép bài và làm các bài tập (hoặc câu hỏi soạn bài), có thể viết vào giấy đôi hoặc vở bài học (tùy theo quy định của GVBM). Sau này, các bài ghi, bài tập, bài soạn... sẽ được GVBM kiểm tra và tính điểm theo quy định trên lớp.

3. Để tiết học trực tuyến đạt hiệu quả, yêu cầu các em thực hiện đúng các thao tác sau:
- Tắt micro trong quá trình học. Chỉ mở micro để trả lời khi GV gọi tên điểm danh hoặc khi GV gọi em trả lời câu hỏi. Sau đó phải tắt micro.
- Chỉ khi GV yêu cầu thì mới mở camera. Chú ý trang phục lịch sự.

Kế hoạch học tập trực tuyến tuần 5 như sau :
Từ ngày 18/2 đến hết ngày 27/2 :

TUẦN 5 18/2 – 27/2	89	1	Tìm hiểu chung về phép lập luận chứng minh (*)
	90	2	Cách làm bài văn lập luận chứng minh (*) (*) Tích hợp thành 1 bài, tập trung vào phần I của mỗi bài.
	91	3	Luyện tập lập luận chứng minh (**)
	92	4	Luyện tập viết đoạn văn chứng minh (**) (**) Tích hợp các tiết 91,92,93,94 thành 1 chủ đề.

PHÉP LẬP LUẬN CHỨNG MINH

1./ Tìm hiểu chung về phép lập luận chứng minh :

a./ *Khái niệm "chứng minh" :*

Trong đời sống, chúng ta có những lúc cần làm sáng tỏ một việc gì đó cho người khác thấy hoặc làm cho ai đó tin vào nhận định của mình.

Người ta chỉ có thể tin vào nhận định của ai đó khi nhận định đó có căn cứ đúng đắn, dựa trên những sự thật được thừa nhận.

Chẳng hạn, em sơ ý đánh rơi một chiếc máy tính bỏ túi, em biết có một bạn ở lớp khác (không quen em) nhặt được, em gặp để xin lại nhưng bạn đó muốn em chứng tỏ được rằng chiếc bút máy đó là của em. Trong tình huống này, em phải làm gì? Em phải chứng minh cho bạn đó tin rằng chiếc bút máy đó là của em. Làm thế nào để bạn đó tin? Em không thể chỉ giải thích suông mà cần đưa ra những chứng cứ xác thực, ví dụ: trên chiếc máy tính có dán sticker gì đó hoặc có viết tên em ; em miêu tả chính xác màu sắc hoặc kiểu dáng của chiếc máy tính đó ; em mời đến một bạn khác có thể xác nhận em đã làm rơi chiếc máy tính đó ...

Vậy, chứng minh là gì?

Chứng minh là dùng cái được thừa nhận là đúng, có thật để chứng tỏ một điều gì đó là đáng tin.

b./ Đọc bài văn nghị luận sau và trả lời câu hỏi:

ĐỪNG SỢ VẤP NGÃ

Đã bao lần bạn vấp ngã mà không hề nhớ. Lần đầu tiên chập chững bước đi, bạn đã bị ngã. Lần đầu tiên tập bơi, bạn uống nước và suýt chết đuối phải không? Lần đầu tiên chơi bóng bàn, bạn có đánh trúng bóng không? Không sao đâu vì ...

Walt Disney từng bị toà báo sa thải vì thiếu ý tưởng. Ông cũng nếm mùi phá sản nhiều lần trước khi sáng tạo nên Disney land.

Lúc còn học phổ thông, Louis Pasteur chỉ là một học sinh trung bình. Về môn Hoá, ông đứng hạng 15 trong số 22 học sinh của lớp.

Lev Tolstoi, tác giả của bộ tiểu thuyết nổi tiếng "Chiến tranh và hoà bình", bị đình chỉ học đại học vì "vừa không có năng lực, vừa thiếu ý chí học tập".

Henry Ford thất bại và cháy túi tới năm lần trước khi thành công.

Ca sĩ opera nổi tiếng Enrico Caruso bị thầy giáo cho là thiếu chất giọng và không thể nào hát được.

Vậy xin bạn chớ lo sợ thất bại. Điều đáng sợ hơn là bạn đã bỏ qua nhiều cơ hội chỉ vì không cố gắng hết mình.

(Theo *Trái tim có điều kì diệu*)

Xác định luận điểm chính của bài văn "*Đừng sợ vấp ngã*". Gạch dưới những câu văn mang luận điểm.

Bài văn đã lập luận như thế nào để chứng minh cho luận điểm "*đừng sợ vấp ngã*" ? Các sự thật được dẫn ra có đáng tin cậy không? Các sự thật này có

tác dụng như thế nào trong phép lập luận chứng minh mà người viết xây dựng?

2./ Cách làm bài văn lập luận chứng minh :

Các bước làm bài văn lập luận chứng minh

a./ *Tìm hiểu đề và tìm ý :*

- *Đề yêu cầu điều gì?*

Thao tác này nhằm xác định yêu cầu chung của đề.

- *Chúng ta phải chứng minh điều gì?*

Thao tác này nhằm xác định cụ thể vấn đề cần chứng minh.

Vấn đề cần chứng minh có thể được đưa ra dưới dạng luận điểm cho sẵn (nêu vấn đề trực tiếp)

hoặc dưới dạng một câu văn, câu thơ, câu nói, hình ảnh, bài báo, mẩu truyện ngắn ... (nêu vấn đề gián tiếp)

- *Luận điểm của bài văn sẽ là gì?*

Thao tác này nhằm xác định luận điểm cụ thể cho bài văn (luận điểm có thể dùng được để đặt nhan đề cho bài văn).

- *Lập luận chứng minh theo cách nào?*

Tuỳ theo từng luận điểm cụ thể mà lựa chọn cách lập luận theo các hướng:

+ Dùng lí lẽ và phân tích lí lẽ

+ Dùng lí lẽ và dẫn chứng

+ Kết hợp cả hai.

b./ *Lập dàn bài :*

Lập dàn bài theo bố cục ba phần, xác định nội dung của từng phần, mối quan hệ giữa các phần, trình tự triển khai các luận cứ trong từng phần, cách đưa dẫn chứng cho mỗi luận điểm, lí lẽ,...

A. Mở bài:

Nêu ý nghĩa vấn đề cần chứng minh, khái quát ý kiến của mình về vấn đề đó.

B. Thân bài:

+ Triển khai luận điểm chính bằng các luận điểm nhỏ nào?

+ Dùng những lí lẽ nào để chứng minh?

+ Lựa chọn các dẫn chứng để thuyết phục cho lí lẽ.

+ Cân nhắc việc sắp xếp các luận cứ (lí lẽ và dẫn chứng) sao cho có sức thuyết phục nhất.

C. Kết bài:

Khẳng định tính đúng đắn của điều đã chứng minh. Mở rộng ý nghĩa của vấn đề.

c./ *Viết bài :*

Dựa vào dàn ý đã xây dựng, viết *Mở bài*, từng đoạn của *Thân bài* và *Kết bài*.

Cách viết *Mở bài* : có các cách sau:

+ Đi thẳng vào vấn đề cần chứng minh

Chẳng hạn, với đề văn :

Nhân dân ta thường nói: "Có chí thì nên". Hãy chứng minh tính đúng đắn của câu tục ngữ đó.

chúng ta có thể viết *Mở bài* như sau:

Có ý chí, nghị lực thì sẽ thực hiện được hoài bão của mình, mới có thể trở thành người thành đạt. Đúng như nhân dân ta đã đúc kết: "*Có chí thì nên*".

+ Đi từ cái chung, dẫn dắt đến cái cần chứng minh

Cuộc sống bao giờ cũng đầy những khó khăn, thách thức. Người ta sống tức là biết khắc phục khó khăn, vượt qua những thách thức để vươn tới thành công. Thiếu đi ý chí, nghị lực sẽ không bao giờ đến được bến bờ của thành công, đúng như dân gian vẫn thường nói: "*Có chí thì nên.*"

+ Từ thực tiễn để dẫn vào vấn đề cần chứng minh

Ai mà chẳng muốn thành đạt. Song không phải ai cũng có được ý chí, nghị lực để có thể thành đạt. Nhân dân ta đã dạy rất đúng về điều này: "*Có chí thì nên.*"

Cách viết *Thân bài*:

+ Chú ý viết tuần tự từng đoạn, lựa chọn các từ ngữ, câu kết nối, chuyển tiếp giữa các phần, các đoạn. Đối với văn lập luận chứng minh, ta thường gặp các từ ngữ chuyển tiếp như: *Thật vậy,...; Quả đúng như vậy,...; Có thể thấy rõ...; Điều đó được chứng tỏ...; ...*

+ Khi phân tích lí lẽ, cần chú ý tính lôgic, chặt chẽ;

+ Khi đưa dẫn chứng cần tập trung phân tích những biểu hiện tiêu biểu, gắn với luận điểm, lí lẽ của mình, không nên kể lể dài dòng.

Cách viết *Kết bài*:

+ Người ta thường sử dụng những từ ngữ để chuyển ý khi kết bài như: *Tóm lại,...; Như vậy,...; Đến đây, có thể khẳng định...*

+ Chú ý sự hô ứng giữa *Mở bài* và *Kết bài*: *Mở bài* theo cách nào thì *Kết bài* cũng phải theo cách ấy.

d./ *Đọc lại và sửa chữa :*

- Kiểm tra lại cách diễn đạt, cách dùng các từ ngữ lập luận, các từ ngữ chuyển tiếp,...

- Soát các lỗi về chính tả, dùng từ, viết câu,...

Một số đề bài tham khảo – luyện tập :

1. Hãy chứng minh tính đúng đắn của câu tục ngữ : "*Có công mài sắt, có ngày nên kim*."

2. Người xưa có lời khuyên : "*Gần mực thì đen, gần đèn thì sáng*." Nhưng trong thực tế, cũng có khi : "*Gần mực không đen, gần đèn không sáng*." Bằng những hiểu biết của mình, em hãy chứng minh những điều trên.

3. Ít lâu nay, một số bạn trong lớp có phần lơ là học tập. Em hãy viết một bài văn để thuyết phục bạn : Nếu khi còn trẻ mà ta không chịu khó học tập thì lớn lên sẽ chẳng làm được việc gì có ích.

4. Chứng minh rằng : Sách là người bạn lớn của con người .

5. Chứng minh rằng : Bảo vệ rừng là bảo vệ cuộc sống của chúng ta.